

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **M. H.**, zastoupeného Mgr. Umarem Switatem, advokátem se sídlem Praha 4, Kloknerova 2212/10, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, pošt. schránka 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 20. 4. 2005, č. j. 24 Az 483/2004 - 32,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna advokáta Mgr. Umara Switata **se určuje** částkou 3225 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 21. 7. 2004, č. j. OAM-2373/VL-20-04-2004. Tímto rozhodnutím mu nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) a bylo vysloveno, že se na něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že žalobce nenaplnil žádnou ze zákonných podmínek pro udělení azylu a že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci a bylo přesvědčivě odůvodněno.

Stěžovatel v kasační stížnosti a v jejím doplnění uvádí, že o azyl žádá z obavy z nespravedlivých soudních procesů, které jsou vedeny proti vojákům. Výslovně uplatňuje důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně pak namítá, že žalovaný nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a neopatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. Pokud si tedy nezajistil svědky, kteří by tvrdili něco jiného, měl žalovaný věřit tvrzení stěžovatele uvedenému při pohovoru dne 20. 7. 2004, tedy že je pronásledován v Makedonii a že má obavu o svůj život. Žalovaný nemůže stěžovatelovu výpověď posuzovat na základě nepodloženého názoru a předsudků, ani je považovat za nevěrohodné pouze proto, že stěžovatel nedoložil ke svým tvrzením žádné důkazy. Naopak žalovaný měl zohlednit čestné prohlášení stěžovatele, které učinil v ručně psané žádosti. Stěžovatel také poukazuje na existenci humanitárních důvodů s ohledem na zhoršení bezpečnostní situace v Makedonii. Obává se, že v případě návratu by mohl být postižen i kvůli tomu, že v České republice požádal o azyl. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; požádal též o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že považuje rozsudek krajského soudu i svoje rozhodnutí za vydaná v souladu se zákonem. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozhodnutí krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel sice výslovně uvádí, že uplatňuje důvody obsažené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. (*tedy nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky krajským soudem, vady řízení před správním orgánem, které mohly ovlivnit zákonnost správního rozhodnutí a nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu spočívající v nesrozumitelnosti nebo nedostatku důvodů rozhodnutí, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé*), avšak k namítané nepřezkoumatelnosti soudního rozhodnutí ničeho neuvádí a nelze se jí tedy zabývat. Řádně uplatněný důvod kasační stížnosti totiž musí vedle zpravidla právních námitek obsahovat – a to bezvýjimečně – skutková tvrzení. Konkrétní námitky uvedené v kasační stížnosti tak lze podřadit pouze pod důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

(stěžovatel se domnívá, že splňuje podmínky pro udělení azylu a krajský soud toto nesprávně posoudil) a písm. b) citovaného ustanovení (žalovaný podle stěžovatele nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a navíc jej nesprávně posoudil).

K tomu ze správního spisu vyplynulo, že dne 13. 7. 2004 podal stěžovatel žádost o udělení azylu, kde uvedl, že Makedonii opustil, protože byl odsouzen za účast ve válce jako člen N. o. a. ke 4 letům odnětí svobody; odjel proto, aby se vyhnul nástupu do vězení. Jak vyplynulo z protokolu o pohovoru k důvodům jeho žádosti, stěžovatel uvedl, že platila amnestie pro všechny vojáky U., vyjma 45, mezi něž patřil i on. Uvedl, že nepatřil mezi velitele ani nespáchal žádný vojenský trestný čin. Také sdělil, že nikdy nebyl na policii ani před soudem, ale že mu matka říkala, že ho hledají policisté a později mu řekla, že byl odsouzen ke 4 letům. Stěžovatel žádný „dokument“ o svém odsouzení neviděl, přesto zaplatil převaděči a odešel do České republiky, neboť tady již dříve pobýval a znal to tu. Rovněž uvedl, že nikdy žádné problémy s policií ani jinými státními orgány v Makedonii neměl.

Žalovaný rozhodnutím ze dne 21. 7. 2004 stěžovateli azyl neudělil pro nesplnění podmínek podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a rovněž vyslovil, že se na něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Dospěl totiž k závěru, že stěžovatel netvrdí žádnou konkrétní skutečnost, která by naznačovala pronásledování z některého azylově relevantního důvodu; jeho tvrzení o odsouzení k odnětí svobody pouze za účast v U., navíc bez stěžovatelovy osobní účasti a řádného procesu, považoval žalovaný za nevěrohodné. Podle všech informací totiž nejsou bývalí bojovníci U. v Makedonii za své členství postihováni.

Stěžovatel zejména namítá, že žalovaný nevycházel ze spolehlivě zjištěného stavu věci a neopatřil si potřebné podklady pro rozhodnutí. S touto námitkou však nemůže zdejší soud souhlasit, naopak má zato, že si žalovaný ve vztahu ke stěžovatelovým tvrzením opatřil podklady pro rozhodnutí zcela dostatečné. Je třeba si totiž uvědomit, že v řízení o udělení azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. Tato žadatelova aktivita nemůže být nahrazena žádnou činností správního orgánu. Správní orgán pak zejména ověřuje pravdivost a hodnověrnost stěžovatelem uvedených skutečností a k tomu zajišťuje důkazy. V daném případě stěžovatel tvrdil, že byl v Makedonii odsouzen za svoji účast v ozbrojených jednotkách U.. Rovněž tvrdil, že se žádného výslechu na policii ani jednání u soudu nezúčastnil a že se o odsouzení dozvěděl od své matky. Žalovaný na základě informací, které měl o situaci v Makedonii k dispozici, považoval stěžovatelovo tvrzení za nevěrohodné a vyzval jej proto, aby odsuzující rozsudek doložil. To však stěžovatel neučinil, přestože jej údajně měla mít jeho matka. Vzhledem k tomu, že tento důkaz mohl předložit pouze stěžovatel a žalovaný si jej nemohl sám opatřit, nelze jinak, než stěžovateli jeho nepředložení přičíst k tíži. Nad rámec uvedeného je vhodné poukázat na to, že stěžovatel tento rozsudek nepředložil ani při ústním jednání u Krajského soudu v Ostravě. Pouze zde uvedl, že jej má jeho bratranec v T. a že byl podle něho odsouzen na 3 roky (přestože ve správním řízení hovořil o 4 letech). Ani v řízení o kasační stížnosti pak stěžovatel předmětný rozsudek nedoložil. Bez ohledu na to, že by se jím Nejvyšší správní soud nemohl zabývat (§ 109 odst. 4 s. ř. s.), je třeba takové stěžovatelovo jednání považovat za plně podporující závěr žalovaného i krajského soudu, tedy že stěžovatelova výpověď týkající se odsouzení za účast v U. je smyšlená. Stěžovateli nelze přisvědčit v tom, že by žalovaný jeho tvrzení posuzoval na základě „nepodloženého názoru a předsudků“,

naopak žalovaný k ověření stěžovatelova tvrzení použil zprávy Ministerstva zahraničí USA, Ministerstva vnitra Velké Británie a informace ČTK. Z těchto zdrojů pak zjistil, že bývalí vojáci U. nejsou pro svoje členství postihováni a tedy nevěrohodnost stěžovatelova tvrzení. Pokud pak stěžovatel nedoložil žádný důkaz, který by dokazoval opak, přestože jej (podle svého tvrzení) měl, resp. mohl mít k dispozici, nemohl postupovat žalovaný jinak, než že mu azyl neudělil. Nic na tom nemůže změnit ani stěžovatelovo čestné prohlášení, navíc pokud se jím poskytnuté informace liší (ve správním řízení tvrdil, že byl uvězněn na 4 roky, při jednání u krajského soudu, pak hovořil o 3 letech). Žalovaný tak svojí povinnosti zjistit přesně a úplně skutkový stav věci plně dostál a rozhodnutí je vydáno zcela v souladu se zákonem. Zdejší soud má za to, že žádné další důkazy prováděny být nemusely, neboť všechny podstatné skutečnosti žalovaný zjistil. Tvrzený důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. neobstojí.

Stěžovatel dále tvrdí, že mu měl být azyl udělen. Při hodnocení důvodnosti této námítky Nejvyšší správní soud vycházel z § 12 zákona o azylu. Podle citovaného ustanovení se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatel v průběhu správního řízení i řízení před soudem uváděl, že mu v zemi původu hrozí uvěznění za účast v U.. Toto jeho tvrzení však žalovaný i krajský soud shledali nevěrohodným a jak je zdůvodněno výše, Nejvyšší správní soud se s nimi zcela ztotožnil. Žádné jiné obtíže stěžovatel nezmínil a zamítavé rozhodnutí krajského soudu je tak zcela v souladu se zákonem.

Pokud jde o možnost udělení tzv. humanitárního azylu neboli azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu, tak to je věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž jeho neudělením nemůže být zkrácen ve svých právech. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí oprávnění správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem, případně zda se nedopustil libovůle. Taková pochybení však v daném případě shledána nebyla. Namítá-li stěžovatel, že by mohl být postihnut za to, že v České republice žádal o udělení azylu, tak se jedná o novou skutečnost, kterou stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud k ní s ohledem na § 109 odst. 4 s. ř. s. nemůže přihlížet. Nad rámec uvedeného je vhodné poukázat na to, že Makedonie je demokratickou zemí a ze žádných zpráv ani informací nevyplývá, že by zde byli neúspěšní žadatelé o azyl stíháni. Není tedy naplněn ani kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

Stěžovateli byl pro řízení o kasační stížnosti ustanoven zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 7, § 120 s. ř. s.). Soud proto určil odměnu advokáta částkou 3 x 1000 Kč za tři úkony právní služby – převzetí

a příprava věci a dvě písemná podání soudu týkající se věci samé a 3x 75 Kč na úhradu hotových výdajů, v souladu s § 9 odst. 3 písm. f), § 7, § 11 odst. 1 písm. b), d), § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů, celkem 3225 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. července 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu